

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze rozhodl v senátu složeném z předsedkyně JUDr. Ludmily Sandnerové a soudkyň Mgr. Ivety Postulkové a JUDr. Jitky Hroudové ve věci

žalobkyně:

Římskokatolická farnost Týn nad Vltavou
sídlem Děkanská 220, 375 01 Týn nad Vltavou
zastoupena advokátem Mgr. Petrem Stukbauerem
sídlem Thákurova 676/3, 160 00 Praha 6

proti

žalovanému:

Státní pozemkový úřad
sídlem Husinecká 1024, 130 00 Praha – Žižkov

za účasti

osoby zúčastněné na řízení: Česká republika - Úřad pro zastupování státu ve věcech
majetkových
sídlem Rašínovo nábř. 390/42, 128 00 Praha 2

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 7. 12. 2021 č. j. SPU 222814/2021,

takto:

- I. Žaloba se zamítá.
- II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.
- III. Osoba zúčastněná na řízení nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

Vymezení věci

1. Žalobkyně je církevní právnickou osobou, která uplatnila restituční nárok na pozemek parc. č. 971/144 v k. ú. Březí u Týna nad Vltavou podle zákona č. 428/2012 Sb., o majetkovém vyrovnání s církvemi a náboženskými společnostmi (dále jen „ZMV“). Rozhodnutím ze dne 16. 10. 2019 č. j. 487855/2018/R26413/RR26892 Krajský pozemkový úřad pro Jihočeský kraj rozhodl o vydání tohoto pozemku žalobkyni. Úřad pro zastupování státu ve věcech majetkových (nyní osoba zúčastněná na řízení pozn. soudu) podal proti tomuto rozhodnutí žalobu podle části V. o. s. ř. V řízení před civilními soudy byla řešena otázka, zda měl krajský pozemkový úřad pravomoc rozhodnout o vydání pozemku.

2. Krajský soud v Českých Budějovicích řízení usnesením ze dne 13. července 2020 č. j. 11 C 23/2019-64 zastavil. Pozemek, k němuž žalobkyně uplatnila nárok, neměl podle soudu k datu 24. 6. 1991 zemědělskou povahu ve smyslu § 2 písm. b) ZMV. Soud zdůraznil, že pozemkový úřad nemůže rozhodnout o vydání nezemědělské nemovitosti, má pravomoc rozhodovat pouze o zemědělském majetku (§ 7 odst. 1 o. s. ř. ve spojení s § 9 odst. 3 a odst. 6 ZMV), a z tohoto důvodu označil rozhodnutí o nároku žalobkyně za nicotné. Uvedený závěr potvrdil Vrchní soud v Praze usnesením ze dne 1. 9. 2021 č. j. 4 Co 194/2020-93.

3. V návaznosti na rozhodnutí soudů podal Úřad pro zastupování státu ve věcech majetkových podnět, jemuž žalovaný rozhodnutím ze dne 7. 12. 2021 č. j. SPU 222814/2021 vyhověl tak, že prohlásil nicotnost rozhodnutí krajského pozemkového úřadu o vydání pozemku podle ZMV. Žalobkyně se předmětnou žalobou domáhá zrušení tohoto rozhodnutí.

Podání žalobkyně

4. V podané žalobě zpochybňuje žalobkyně, že by rozhodnutí Krajského pozemkového úřadu pro Jihočeský kraj bylo nicotné podle § 77 správního řádu. Závěr žalovaného o nedostatku věcné příslušnosti k rozhodnutí označuje za zcela chybný. Uvádí, že ZMV stojí na dvojím režimu vydávání nemovitostí – zemědělských (§ 9 ZMV) a nezemědělských (§ 10 ZMV). Poukazuje na skutečnost, že oprávněná osoba nemá povinnost rozlišit ve výzvě k uplatnění restitučního nároku, o jaký typ pozemku se jedná. Žalobkyně upozorňuje, s odkazem na usnesení Nejvyššího soudu ze dne 23. června 2020 č. j. 28 Cdo 1163/2020-237, že posouzení charakteru pozemku je v pravomoci pozemkového úřadu (§ 9 odst. 4 ZMV) či soudu (§ 10 odst. 4 ZMV). Domnívá se, že krajský pozemkový úřad byl věcně příslušný rozhodnout o vydání či nevydání předmětné nemovitosti. Pokud dospěl k závěru, že je pozemek zemědělské povahy, mohl v souladu se zákonem rozhodnout o jeho vydání. Podle žalobkyně nelze tvrdit, že by bylo rozhodnutí nicotné, jelikož krajský pozemkový úřad postupoval při posouzení povahy nemovitosti zákonným způsobem. Skutečnost, že bylo odůvodnění úřadu stručné, neznamená podle žalobkyně nicotnost rozhodnutí.

5. Podle žalobkyně bylo rozhodnutí krajského pozemkového úřadu maximálně nezákonné. Pokud krajský pozemkový úřad zjistil nesprávně skutkový stav s tím, že předmětný pozemek je zemědělskou nemovitostí, nezpůsobil tím nicotnost svého rozhodnutí, ale pouze jeho nezákonnost. Z tohoto důvodu měly civilní soudy v řízení podle části V. o. s. ř. vyslovit nezákonnost rozhodnutí a nahradit jej vlastním rozhodnutím podle § 250j o. s. ř. K tomu dodává, že krajský pozemkový úřad není vázán rozhodnutím civilních soudů a může ve správním řízení posoudit povahu pozemku dle § 9 odst. 6 ZMV.

6. Závěrem žalobkyně tvrdí, že Státní pozemkový úřad nedostatečně přihlédl k faktickému užívání pozemku v rozhodné době. Odkazuje při tom na nález Ústavního

soudu ze dne 9. února 2000, sp. zn. IV. ÚS 302/99. Z něj vyvozuje, že v řízení, které předcházelo napadenému rozhodnutí, mělo být zkoumáno, jak byl pozemek obhospodařován k rozhodnému dni. Podle jejího názoru nebylo nezemědělské užívání pozemku v řízení prokázáno. Žalovaná proto označuje závěr o nezemědělské povaze pozemku za nesprávný.

Vyjádření žalovaného

7. Žalovaný v písemném vyjádření k žalobě nesouhlasí s tvrzením žalobkyně ohledně nesprávnosti závěru o absenci věcné příslušnosti správního orgánu. Upozorňuje, že v původním rozhodnutí o vydání pozemku se krajský pozemkový úřad vůbec nezabýval jeho povahou k rozhodnému datu, tj. k 24. 6. 2021. Povahu pozemku si jako předběžnou otázku měl úřad vyřešit před vydáním rozhodnutí na základě evidenční i faktické stránky.
8. V otázce povahy pozemku odkazuje žalovaný na listinné důkazy, které jsou součástí správního spisu. Nesouhlasí s tím, že se podle žalobkyně nedostatečně vypořádal s argumentací ohledně využití pozemku. Zdůrazňuje, že neupírá správnímu orgánu pravomoc posoudit v řízení dle § 9 odst. 6 ZMV charakter pozemku, ale naopak mu vytýká, že tento charakter neposoudil a už vůbec ne k rozhodnému datu, omezil se na prosté konstatování, že pozemek je zemědělskou nemovitostí. Nadto připomíná, že otázkou, zda se v daném případě jedná o zemědělskou nemovitost, se podrobně zabývaly civilní soudy v řízení podle části V. o. s. ř. a s jejich závěry se ztotožňuje.
9. Podle žalovaného měl krajský pozemkový úřad žádost o vydání nezemědělské nemovitosti zamítnout. K meritornímu rozhodnutí o vydání nemovitosti neměl pravomoc vzhledem k její nezemědělské povaze. Podle žalovaného jde o vadu, která způsobuje nicotnost rozhodnutí krajského pozemkového úřadu.
10. Z těchto důvodů navrhl žalovaný, aby soud žalobu zamítl jako nedůvodnou.

Replika žalobkyně

11. Žalobkyně vyjádřila nesouhlas s tím, že se krajský pozemkový úřad nezabýval povahou pozemku. Uvádí, že i kdyby se povahou nezabýval, neznamená to automaticky nicotnost rozhodnutí. Žalobkyně zpochybňuje, že by v řízení podle části V. o. s. ř. byly předloženy důkazy, které jednoznačně svědčily o nezemědělské povaze pozemku.
12. Dále žalobkyně uvádí, že pozemek byl k rozhodnému datu součástí zemědělského půdního fondu, a proto je třeba na něj nahlížet jako na zemědělskou nemovitost podle § 2 písm. b) bod 1 ZVM. Závěrem zpochybňuje správnost rozhodnutí civilních soudů, ze kterých žalovaný vycházel. Podle názoru žalobkyně je vyslovení nicotnosti rozhodnutí zásahem do nezávislosti správního orgánu v řízení o restitučním nároku.

Posouzení věci soudem

13. Soud přezkoumal žalobou napadené rozhodnutí i řízení, které mu předcházelo, v rozsahu žalobních bodů, kterými je vázán (§ 75 odst. 1 a 2 s. ř. s.), jakož i z pohledu vad, k nimž je povinen přihlédnout z úřední povinnosti; přitom vycházel ze skutkového a právního stavu v době vydání rozhodnutí. Soud ve věci rozhodoval bez jednání, jelikož účastníci s tímto postupem vyslovili souhlas v intencích § 51 s. ř. s.
14. Při posouzení věci vycházel soud z této právní úpravy v rozhodném znění.

Shodu s prvopisem potvrzuje V. B.

15. Podle § 2 písm. b) bod 1 ZMV se zemědělskými nemovitostmi rozumí „*pozemky, které ke dni 24. června 1991 tvořily zemědělský půdní fond nebo do tohoto fondu náležely*“.

16. Podle § 1 odst. 2 zák. č. 53/1966 Sb., o ochraně zemědělského půdního fondu je součástí zemědělského půdního fondu „*zemědělská půda obhospodařovaná (orná půda, chmelnice, vinice, zahrady, ovocné sady, louky, pastviny) a půda, která byla a má být nadále zemědělsky obhospodařována, ale dočasně obdělávána není*.“

17. Podle § 9 odst. 6 ZMV, který upravuje postup při vydání zemědělské nemovitosti „*Nedojde-li mezi oprávněnou osobou a povinnou osobou k uzavření dohody o vydání zemědělské nemovitosti, rozhodne na základě návrhu oprávněné osoby o vydání zemědělské nemovitosti pozemkový úřad; návrh lze podat do 6 měsíců po uplynutí lhůty podle odstavce 2. Účastníky řízení jsou oprávněná osoba a povinná osoba. Zjistí-li pozemkový úřad, že se nejedná o zemědělskou nemovitost, návrh oprávněné osoby na vydání nemovité věci zamítne; v takovém případě se postupuje podle § 10 odst. 4.*“

18. Podle § 10 odst. 4 ZMV, který upravuje postup při vydání jiné věci než zemědělské nemovitosti „*Nedojde-li k uzavření dohody o vydání věci podle odstavce 2 nebo podle § 11, může se oprávněná osoba obrátit ve lhůtě 3 let na soud s návrhem, aby nahradil chybějící projev vůle povinné osoby, jinak její nárok zanikne. Lhůta pro podání návrhu podle věty první počíná běžet marným uplynutím lhůty 6 měsíců stanovené v odstavci 2 nebo v § 11.*“

19. Podle § 77 odst. 1 správního řádu je nicotné rozhodnutí „*k jehož vydání nebyl správní orgán vůbec věcně příslušný; to neplatí, pokud je vydal správní orgán nadřízený věcně příslušnému správnímu orgánu. Nicotné je dále rozhodnutí, které trpí vadami, jež je činí zjevně vnitřně rozporným nebo právně či fakticky neuskutečnitelným, anebo jinými vadami, pro něž je nelze vůbec považovat za rozhodnutí správního orgánu.*“

20. Soud se nejprve zabýval první částí žalobních námitek, které směřují proti závěru o nezemědělské povaze nemovitosti ve smyslu § 9 ZMV.

21. Soud souhlasí s tím, že příslušnost pozemku k zemědělskému půdnímu fondu je třeba k rozhodnému dni posuzovat materiálně (podle faktického obhospodařování) i formálně (podle zápisu do evidence). Uvedený závěr vyplývá z judikatury Ústavního soudu, kterou žalobkyně označila v žalobě. Soud považuje za podstatné zdůraznit odlišnost posuzovaného případu od nálezu sp. zn. IV. ÚS 302/99, na nějž odkazuje žalobkyně. V nálezu se jednalo o pozemek, který byl zapsán v katastru nemovitostí jako nezemědělský. Ve správním a soudním řízení ale vyšlo najevo, že na pozemku jsou ovocné sady, které obdělávali stěžovatelé pro svou potřebu. I přes toto zjištění správní orgán a soud upřednostnily formální kritérium zápisu účelu pozemku do katastru nemovitostí. V posuzovaném případě je součástí správního spisu množství listinných důkazů (zaslaných prvostupňovým orgánem tj. Krajským pozemkovým úřadem pro Jihočeský kraj, povinnou i oprávněnou osobou, k nimž účastníci v průběhu řízení zasílali svá vyjádření – viz strana 4 - 5 napadeného rozhodnutí), ze kterých vyplývá, že se nejedná o srovnatelnou situaci. Jedná se listiny, v nichž účastníci dokládali *faktickou historii vývoje* nezemědělské či naopak zemědělské povahy předmětné nemovitosti. Pro stručnost soud na zde konkrétně označené listiny, včetně tvrzení účastníků, z nich vyplývající odkazuje (viz strana 4 napadeného rozhodnutí) a dodává, že žalovaný na základě těchto listin učinil závěr o nezemědělské povaze pozemku, se kterým se Městský soud ztotožňuje. Z uvedeného je zřejmé, že nedošlo v daném případě k absurdnímu přehlížení faktické stránky věci, jako tomu bylo ve zmiňovaném nálezu.

22. V obecné rovině soud připomíná, že podstatným pro posouzení charakteru pozemku, zda je zemědělskou nemovitostí, je zjištění, jak byl pozemek (pozemek, ze kterého byl předmětný pozemek oddělen) veden ke dni účinnosti zákona o půdě, a jak byl k tomuto datu užíván, tedy nikoli jak byl veden po tomto rozhodném datu, či jak byl po tomto datu využíván. Soud k tomu dodává, že totéž se týká i dokládané historie vývoje povahy tohoto pozemku před rozhodnou dobou.

23. K námitce žalobkyně, že žalovaný se touto otázkou nezabýval dostatečně, soud uvádí, že v napadeném rozhodnutí žalovaný správně vyložil, které skutečnosti jsou podstatné pro zhodnocení zemědělské povahy nemovitosti. Zdůraznil, že faktická situace pozemku (3 roky) po rozhodném dni, není pro zodpovězení této otázky relevantní. Poukázal přitom na skutečnost, že „z vyjádření správního orgánu ze dne 26. 7. 2021, přiložených mapových podkladů a popisu retenční nádrže Březí bylo zjištěno, že část pozemku KN č. parc. 971/144 v k. ú. Březí u Týna nad Vltavou je od roku 2003 součástí zemědělského půdního bloku č. 8203, je tedy nyní zemědělsky využívána a tento pozemek byl v době vydání rozhodnutí veden v Katastru nemovitostí jako ostatní plocha. V předmětném rozhodnutí správního orgánu se konstatuje na základě místního ohledání, že tento pozemek je hustě zarostlý náletovými dřevinami.“, resp. tato výše uvedená zjištění označil posléze za nerozhodná pro posouzení charakteru předmětného pozemku, když poté uvedl, že „Ze sdělení Katastrálního úřadu pro Jihočeský kraj, Katastrálního pracoviště České Budějovice ze dne 27. 5. 2020, č. j. PU-945/2020-301 je zřejmé, že pozemek KN č. parc. 971/144 v k. ú. Březí u Týna nad Vltavou, ze kterého byl v roce 2017 geometrickým plánem č. 373-43/2016 oddělen pozemek KN č. parc. 971/144 v k. ú. Březí u Týna nad Vltavou, byl v době účinnosti zákona č. 229/1991 Sb. zákon o půdě, tedy k rozhodnému datu, veden jako ostatní plocha, způsob využití staveniště. Konstatování správního orgánu, že značná část pozemku KN č. parc. 971/144 v k. ú. Březí u Týna nad Vltavou, je od roku 2003 nepřetržitě součástí zemědělského půdního bloku č. 8203, a byla zemědělsky obhospodařována, není pro posouzení, zda předmětný pozemek je dle ust. § 2 písm. b) ZMV zemědělskou nemovitostí, podstatné.“ Ve svém vyjádření žalovaný konstatoval, že při hodnocení povahy nemovitosti vycházel z podkladů, které měly k dispozici civilní soudy. S těmito listinnými důkazy se ztotožnil a odkázal na správní spis, jehož jsou rozhodnutí součástí. Podle soudu je takovýto postup pro správné zjištění povahy pozemku dostatečný.

24. Následně se soud zabýval druhou částí námitek, které směřují proti závěru o nedostatku věcné příslušnosti, kterou žalovaný odůvodnil nicotnost rozhodnutí krajského pozemkového úřadu.

25. Podle § 77 odst. 1 správního řádu je jedním z důvodů pro vyslovení nicotnosti rozhodnutí nedostatek věcné příslušnosti správního orgánu. Institut věcné příslušnosti podle judikatury Nejvyššího správního soudu odpovídá na otázku, který z orgánů je nadaný pravomocí rozhodovat v konkrétním případě o právech a povinnostech osob ve veřejné správě. Příslušnost orgánu je vymezena v zákoně druhově, jako okruh otázek s určitou podobností (srov. Rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 18. května 2005, č. j. 2 As 76/2003-89). Pro tento případ je podstatné zodpovědět, který orgán podle zákona může kladně rozhodovat o vydání zemědělské nemovitosti v restitučních řízeních. Podle soudu je z formulace § 9 a § 10 ZMV zřejmé, že zákonodárce rozhodovací pravomoc rozdělil mezi dva subjekty – pozemkové úřady a soudy. Podle § 9 odst. 6 ZMV může pozemkový úřad kladně rozhodnout o vydání zemědělské nemovitosti. Naopak o jiné než zemědělské nemovitosti může rozhodnout pouze soud podle § 10 odst. 4 ZMV. Rozhodnutí Krajského

pozemkového úřadu Jihočeského kraje o vydání nezemědělského pozemku žalobkyni bylo rozhodnutím, ke kterému není pozemkový úřad příslušný. Příslušným orgánem by byl v tomto případě soud. Podle Městského soudu v Praze se jedná o absolutní věcnou nepříslušnost, která je důvodem pro vyslovení nicotnosti rozhodnutí podle § 77 odst. 1 právního řádu.

26. Městský soud se v tomto směru ztotožňuje se závěry žalovaného v napadeném rozhodnutí a v něm označenými rozhodnutími civilních soudů v řízení podle části V. o. s. ř. Soud považuje za podstatné zmínit, že žalobkyní zpochybňovaná rozhodnutí se opírají o závěry z rozsudku Vrchního soudu v Praze ze dne 1. 9. 2021 č. j. 4 Co 172/2018-167. V něm Vrchní soud zdůraznil, že státní pozemkový úřad má pravomoc rozhodovat pouze o zemědělských nemovitostech. Soud je přesvědčen, že je toto rozhodnutí přílehlavé i na posuzovaný případ a podtrhuje správnost závěru žalovaného o nedostatku věcné příslušnosti.

27. Soud nemůže přisvědčit žalobkyni, že posuzované rozhodnutí Krajského pozemkového úřadu Jihočeského kraje bylo pouze nezákonné. Zákonná úprava jednoznačně rozděluje pravomoc mezi soudy a pozemkové úřady. Pozemkový úřad je příslušný posoudit charakter nemovitosti jako předběžnou otázku. K rozhodnutí o vydání nezemědělské nemovitosti je ale podle ZMV příslušný výlučně soud. Posouzení charakteru nemovitosti a kladné rozhodnutí o vydání jsou dvě rozdílné pravomoci, které je třeba rozlišovat.

Závěr a rozhodnutí o nákladech řízení

28. Na základě shora uvedených skutečností soud neshledal žalobu důvodnou, a proto ji výrokem I. tohoto rozsudku podle § 78 odst. 7 s. ř. s. zamítl.

29. Výrok o náhradě nákladů řízení se opírá o § 60 odst. 1 s. ř. s. Žalobkyně neměla ve věci úspěch, proto jí právo na náhradu nákladů řízení nenáleží. Žalovanému pak žádné náklady v souvislosti s vedením předmětného řízení nad rámec jeho úřední činnosti nevznikly.

30. Osobě zúčastněné na řízení soud žádnou povinnost v řízení neuložil, současně neshledal důvody hodné zvláštního zřetele, pro které by jí mohl přiznat právo na náhradu nákladů řízení. Proto v souladu s § 60 odst. 5 s. ř. s. rozhodl, že osoba zúčastněná na řízení nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Případně-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejblíže následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje,

Shodu s prvopisem potvrzuje V. B.

v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

Praha 3. srpna 2023

JUDr. Ludmila Sandnerová v. r.
předsedkyně senátu

Shodu s prvopisem potvrzuje V. B.